

Learn Esperanto

The Fastest Course for the Basics

Zlatko Tišljär   Spomenka Štimec

Ivica Špoljarec   Roger Imbert   Georg Jähnig

Ahmed BENSAAAD   Antonia Montaro

Emmanuelle Richard   Spencer van der Meulen

Alejandro Escobedo   Axel Rousseau

Lucas Barbosa   Mea Bombardelli

Vasil Kadifeli

Contents

Enkonduko	2
Lecionoj	2
Amiko Marko	2
La amikino de Marko	12
En kafejo	22
Miaj leteroj	32
Nova aŭto	40
Maja	50
Ĉiam malfrue	58
Malbela tago	66

Planoj pri veturado	75
Familianoj kunvenas	84
La sentimulo	90
Nokta promeno	97

Enkonduko

- Teaches you the **most important 500 words**
- **No registration needed:** Just click *Start*
- **mobile-optimized** for smartphones
- not only free of charge, but also **free to use in other projects**

The course consists of **12 lessons**, each with

- a text
- a grammar clarification
- and 3 exercises.

After having completed the course, you can understand the most important things and form sentences to express yourself. Just try it!

Lecionoj

Amiko Marko

Marko estas mia amiko. Li estas lernanto kaj sportisto. Li nun sidas en ĉambro kaj lernas. Sur tablo estas paperoj kaj libroj. Ĝi estas skribotablo. La libroj sur la tablo estas lernolibroj.

La patro kaj la patrino de mia amiko ne estas en la ĉambro. Ili nun laboras. Lia patro estas laboristo, li laboras en hotelo. La patrino instruas. Ŝi estas instruistino.

New words

From the text

- *Marko* – Marko
- *esti* – to be
- *as* – Verb in present tense
- *mi* – I
- *a* – Adjective
- *amiko* – friend
- *o* – Noun
- *li* – he
- *lerni* – to learn
- *ant* – present active
- *kaj* – and
- *sporto* – sport
- *ist* – profession, habitual association
- *nun* – now
- *sidi* – to sit
- *en* – in
- *ĉambro* – room
- *sur* – on
- *tablo* – table
- *papero* – paper
- *j* – Plural
- *libro* – book
- *ĝi* – it
- *skribi* – to write
- *la* – the
- *patro* – father
- *in* – female
- *de* – of, from
- *ne* – no, not
- *ili* – they
- *labori* – to work
- *hotelo* – hotel
- *instrui* – to teach
- *ŝi* – she

More

- *ĉu* – whether (starts questions)
- *jes* – yes
- *kio* – what
- *kiu* – who, which
- *lingvo* – language
- *ni* – we
- *nomo* – name
- *respondi* – to answer
- *seĝo* – chair

Grammar

Alphabet The Esperanto alphabet consists of 28 letters: a, b, c, ĉ, d, e, f, g, ĝ, h, ĥ, i, j, ĵ, k, l, m, n, o, p, r, s, ŝ, t, u, ŭ, v, z.

Note the following differences from English:

- **a** as in “father”

- **c** = ts as in “Betsy”
- **ĉ** = ch as in “church”
- **e** as in “there”
- **g** as in “give”
- **ĝ** as in “judge”
- **h** as in “hammer”
- **ĥ** = Scottish ch as in “Loch”
- **i** as in “machine”
- **j** = y as in “yes”. **aj**, **ej**, **oj**, **uj** are diphthongs consisting respectively of a, e, o, u plus a short i-sound. Thus
  - **aj** = i in “die”
  - **ej** = a in “face”
  - **oj** = oy in “boy”
  - **uj** = ui in “ruin”, pronounced quickly.
- **ĵ** = zh as in “measure”
- **o** as in “north”
- **r** is always pronounced – ideally, rolled
- **s** as in “sense”
- **ŝ** = sh in “sharp”
- **u** as in “fool”
- **ŭ** = w as in “tower”. **aŭ**, **eŭ** are diphthongs consisting respectively of “a” or “e” plus a short oo-sound. Thus
  - **aŭ** = ou in “mouth”
  - **eŭ** is as “eh-oo”.

Pronunciation Words are pronounced exactly as spelled, applying the equivalents mentioned above, e.g.

- *amiko* = ah-MEE-koh
- *ĉambro* = CHAHM-broh
- *ĝi* = jee.

Stress Words of more than one syllable are stressed on the last syllable but one, e.g.

- *te-le-FO-no* (teh-leh-FOH-noh)
- *ra-DI-o* (rah-DEE-oh)
- *kaj* (kigh)
- a-MI-ko (ah-MEE-koh)
- ES-tas (ESS-tahss).
- NB: AN-kaŭ (because kaŭ is a single syllable).

Be careful over words like *historio* (hi-sto-RI-o, hee-stoh-REE-oh).

Article The definite article is *la* (– *the). It is invariable (no change for gender, case or number). There is no indefinite article:

- *la amiko* – the friend
– *amiko* – a friend
- *la laboro* – the work
– *laboro* – work

Personal Pronouns

- *mi* – I
- *vi* – you
- *li* – he
- *ŝi* – she
- *ĝi* – it
- *ni* – we
- *ili* – they

The pronouns *li*, *ŝi*, *ĝi* are used in just the same way as English “he, she, it”.

Possessive Pronouns These are formed by adding the ending **a** to the simple pronouns:

- *mia* – my
- *via* – your
- *lia* – his
- *šia* – her
- *gia* – its
- *nia* – our
- *ilia* – their

Nouns All nouns end in -O. There is no grammatical gender: where appropriate, feminine sex is indicated by a suffix.

- *tablo* – table
- *lernanto* – learner
- *lernantino* – learner (female)

Plural The plural ending is **j**. Both nouns and adjectives take this ending, e.g.:

- *tabloj* – tables
- *lernantoj* – learners
- *viaj lernantoj* – your learners

Verbs

1. The infinitive ending is **-i**, e.g.

- *lerni* – to learn
- *labori* – to work
- *esti* – to be.

2. The present tense ending is **-as**. It is the same for all persons and numbers:

- *mi sidas* – I sit

- *vi sid**as*** – you sit
- *ni sid**as*** – we sit
- *ili sid**as*** – they sit.

Ĉu? This is an interrogative particle, used to turn a statement into a yes/no question:

- **Ĉu** *vi sidas?* – Are you sitting?
- **Ĉu** *vi skribas?* – Are you writing? Do you write?

Kiu? This interrogative functions both as a pronoun (“who?”) and as an adjective (“which?”), e.g.

- **Kiu** *vi estas?* – Who are you?
- **Kiu** *instruisto sidas?* – Which teacher is sitting?

The Suffix -ist is used to form the name of a person regularly engaged in some activity, e.g.

- *instru**isto*** – teacher
- *hotel**isto*** – hotelier, hotel-keeper
- *esperant**isto*** – Esperantist, adherent of Esperanto

The Suffix -in is used to form the feminine of a noun:

- *patro* – father
  - *patr**ino*** – mother
- *lernanto* – pupil
  - *lernant**ino*** – pupil (female)
- *instruisto* – teacher
  - *instruist**ino*** – (woman) teacher

Affirmative Particle *jes* has the same sound and meaning as the English “yes”.

- *Ĉu vi estas en la ĉambro?*
– ***Jes**, mi estas en la ĉambro.*

Negative Particle *ne* corresponds to “no” (opposite of “yes”) and to “not”:

- ***Ne**, mi **ne** estas en la ĉambro.*

Exercises

Translate

- amikino: _____
- labortablo: _____
- esperantistino: _____
- instruisto: _____
- hotelĉambro: _____
- enskribi: _____
- skribotablo: _____
- lingvisto: _____
- laboristino: _____

Complete the sentences

- Marko estas en la _____.
- _____ sidas sur seĝo.
- Instruisto instruas. Laboristo _____. Lernanto _____.
- Marko kaj Aleksandro estas lernant_____ kaj sportist_____.
- La patrino _____ Marko estas instruistino.
- La seĝo estas en _____ ĉambro.
- La libro estas de li, ĝi estas li_____.
- Mia nomo est_____ Marko.

Translate and answer

Who is your female friend?

- Who: _____
- is: _____
- your: _____
- female friend: _____

Is your friend Anna now writing in the room?

- Whether: _____
- your: _____
- friend: _____
- Anna: _____
- writes: _____

- now: _____
- in: _____
- the: _____
- room: _____

Does the friend of your father work in a hotel?

- Whether: _____
- the: _____
- friend: _____
- of: _____
- your: _____
- father: _____
- works: _____
- in: _____
- hotel: _____

What is on the work-bench in our room?

- What: _____
- is: _____
- on: _____
- the: _____
- work-bench: _____
- in: _____
- our: _____

- room: _____

Is there an Esperanto textbook on your table?

- Whether: _____
- Esperanto textbook: _____
- is: _____
- on: _____
- your: _____
- table: _____

Solvoj

Translate

• amikino: friend, female friend • labortablo: work bench • esperantistino: Esperantist, female Esperantist • instruisto: teacher • hotelĉambro: hotel room • enskribi: to register, to inscribe, to enlist • skribotablo: desk • lingvisto: linguist • laboristino: worker, female worker	• Instruisto instruas. Laboristo laboras. Lernanto lernas. • Marko kaj Aleksandro estas lernantooj kaj sportistooj. • La patrino de Marko estas instruistino. • La seĝo estas en la ĉambro. • La libro estas de li, ĝi estas lia. • Mia nomo estas as Marko.

Translate and answer

Who is your female friend?

Complete the sentences

• Marko estas en la ĉambro. • Li sidas sur seĝo.	• Who: Kiu • is: estas • your: via • female friend: amikino

Is your friend Anna now writing in the room?

- Whether: Ĉu
- your: via
- friend: amikino
- Anna: Anna
- writes: skribas
- now: nun
- in: en
- the: la
- room: ĉambro

Does the friend of your father work in a hotel?

- Whether: Ĉu
- the: la
- friend: amiko
- of: de
- your: via
- father: patro
- works: laboras
- in: en

- hotel: hotelo

What is on the work-bench in our room?

- What: Kio
- is: estas
- on: sur
- the: la
- work-bench: labortablo
- in: en
- our: nia
- room: ĉambro

Is there an Esperanto textbook on your table?

- Whether: Ĉu
- Esperanto textbook: Esperanto-lernolibro
- is: estas
- on: sur
- your: via
- table: tablo

La amikino de Marko

Marko havas amikinin. Ŝia nomo estas Ana. Ŝi estas juna kaj bela. Ana kaj Marko estas geamikoj.

Ana venis al la hejmo de Marko.

– Bonvolu eniri, amikino.

– Saluton Marko. Kion vi faras?

- Saluton. Mi legis, sed nun mi volas paroli kun vi.
- Ĉu vi havas bonan libron?
- Jes, mi havas. Mi ŝatas legi nur bonajn librojn. Ĉu vi volas trinki kafon?
- Jes. Ĉu viaj gepatroj kaj gefratoj estas en via hejmo?
- Ne. Jen la kafo, ĝi estas ankoraŭ varma. Mi nun kuiris ĝin.
- Dankon. Mi povas trinki ankaŭ malvarman kafon.

Marko rigardis la belajn okulojn de Ana. Mi vidas, ke li amas ŝin.

New words

From the text

• <i>havi</i> – to have	• <i>fari</i> – to do
• <i>n</i> – Accusative case	• <i>legi</i> – to read
• <i>nomo</i> – name	• <i>sed</i> – but
• <i>Ana</i> – Ana	• <i>paroli</i> – to speak
• <i>juna</i> – young	• <i>kun</i> – with
• <i>bela</i> – beautiful	• <i>ĉu</i> – whether (starts questions)
• <i>ge</i> – pertaining of both sexes	• <i>jes</i> – yes
• <i>veni</i> – come	• <i>ŝati</i> – to like
• <i>is</i> – Verb in past tense	• <i>nur</i> – only
• <i>al</i> – to, in the direction of	• <i>trinki</i> – to drink
• <i>hejmo</i> – home	• <i>kafo</i> – coffee
• <i>bona</i> – good	• <i>frato</i> – brother
• <i>voli</i> – want	• <i>jen</i> – here is
• <i>u</i> – Imperative verb	• <i>ankoraŭ</i> – still, yet
• <i>iri</i> – to go	• <i>varma</i> – warm
• <i>i</i> – Infinitive	• <i>kuiri</i> – to cook
• <i>saluto</i> – hello	• <i>danki</i> – to thank
• <i>kio</i> – what	• <i>povi</i> – can
• <i>vi</i> – you (can be both singular and plural)	• <i>ankaŭ</i> – also
	• <i>mal</i> – opposite
	• <i>rigardi</i> – to look at
	• <i>okulo</i> – eye

- *vidi* – to see
- *ke* – that
- *ami* – love

- *facila* – easy
- *granda* – big, great
- *kia* – what kind of
- *mono* – money
- *nova* – new
- *pri* – about, concerning
- *se* – if
- *tre* – very
- *diri* – to say

More

- *demandi* – to ask
- *domo* – house

Grammar

Adjectives The adjectival ending is **-a**, e.g.

- *bel**a*** – beautiful
- *grand**a** frato* – big brother
- *malgrand**a** fratino* – little sister

Cases Esperanto nouns have two cases, nominative and accusative. The accusative is used to show the object of a transitive verb (the person or thing affected by the action of the verb).

- *Ki**u**n mi vidas?* – Whom do I see?
- *Mi vidas amik**o**n* – I see a friend.

Do not use the accusative after the verb “to be” or its equivalents.

Adjectives agree with the nouns they qualify: they take the same **-j** and **-n** endings.

- *Vi estas bon**a** amik**o*** – You’re a good friend.
- *Vi estas bon**a**j amik**o**j* – You’re good friends.
- *Vi havas bon**a**n amik**o**n* – You have a good friend.
- *Vi havas bon**a**jn amik**o**jn* – You have good friends.

Esperanto expresses other case relationships through the use of prepositions. The English possessive is rendered by **de**:

- *La libroj **de** mia frato.* – My brother's books.

Conjugation

Base form: **-i**

- *labor**i*** – to work

Present tense: **-as**

- *mi labor**as*** – I work
- *vi labor**as*** – You work
- *li/ŝi labor**as*** – He/she works
- *ni labor**as*** – We work
- *ili labor**as*** – They work

Past tense: **-is**

- *mi labor**is*** – I worked.
- *vi labor**is*** – You worked.
- *li/ŝi labor**is*** – He/she worked.
- *ni labor**is*** – We worked.
- *ili labor**is*** – They worked.

Future tense: **-os**

- *mi labor**os*** – I will work.
- *vi labor**os*** – You will work.
- *li/ŝi labor**os*** – He/she will work.
- *ni labor**os*** – We will work.
- *ili labor**os*** – They will work.

The conjunction *ke* is used to introduce a noun clause. Unlike its English equivalent “that”

1. it cannot be omitted, and
2. it is usually preceded by a comma.

Examples:

- *Vi vidas **ke** mi manĝas.* – You see that I’m eating.
- *Li diras **ke** li iros.* – He says he’ll go.

The prefix *mal-* changes the meaning of a word to its opposite.

- *bona* – good
– ***mal**bona* – bad
- *granda* – big, great
– ***mal**granda* – little, small
- *bela* – beautiful
– ***mal**bela* – ugly

The prefix *ge-* denotes both sexes together:

- ***ge**fratoj* – brothers and sisters
- ***ge**patroj* – parents

Polite expressions

- ***bonvolu*** – please, be so good as to
- ***dankon*** – thank you
- ***saluton*** – hello, hi

Word order The usual order of words in the sentence is subject-verb-object, as in English. However, since the accusative ending *-n* on the object makes it clear which is the subject and which the object, word order can be varied for stylistic or pragmatic purposes, very much more readily in Esperanto than in English.

- *Mi legas libron.* – I’m reading a book.
- *Libron mi legas.* – (A book is what I’m reading.)

Kio, Kion *Kio* means “what”, as subject of the sentence:

- ***Kio** estas tio?* – What’s that?
- ***Kio** estas sur la tablo?* – What is on the table?

Where “what” is the object of the verb, the Esperanto equivalent is *Kion*:

- ***Kion** vi faras?* – What are you doing?
- ***Kion** ŝi diris?* – What did she say?

Exercises

Translate

- eniri: _____
- enhavo: _____
- kunsido: _____
- malbona: _____
- kunveno: _____
- malfacila: _____
- maljuna: _____
- gepatroj: _____
- alveni: _____

- bonvena: _____
- gefratoj: _____
- trinkmono: _____
- malami: _____
- kunlabori: _____

Complete the sentences

- Marko havas amik_____ kaj amikin_____. Ili estas _____amikoj.
- Li kuiras kaf_____ kaj ili trinkas ĝi___ en nia hejmo.
- Ili iras _____ la hotelo.
- Ŝi vidas, _____ Marko amas ŝi_____.
- Ili havas facil_____ lernolibroj_____.

Translate and answer

What was your old home like?

- What like: _____
- was: _____
- your: _____
- old: _____
- home: _____

Which books did you read, and were they good?

- Which: _____
- books: _____
- you: _____
- did read: _____
- and: _____
- whether: _____
- they: _____
- are: _____
- good: _____

What did Anna and Mark do in Marks little room?

- What: _____
- did do: _____
- Anna: _____
- and: _____
- Mark: _____
- in: _____
- the: _____
- little: _____
- room: _____
- of: _____
- Mark: _____

Do you like reading books about love?

- Whether: _____
- you: _____
- like: _____
- to read: _____
- books: _____
- about: _____
- love: _____

Who will go with you to your home?

- Who: _____
- will go: _____
- with: _____
- you: _____
- to: _____
- your: _____
- home: _____

What are your girl-friend's eyes like?

- What like: _____
- are: _____
- the: _____
- eyes: _____
- of: _____

- your: _____
- girl-friend: _____

Solvoj

Translate

- eniri: to go in, to enter
- enhavo: contents, content
- kunsido: meeting, session
- malbona: bad
- kunveno: meeting, assembly
- malfacila: difficult
- maljuna: old
- gepatroj: parents
- alveni: arrive
- bonvena: welcome, welcoming
- gefratoj: siblings
- trinkmono: tip
- malami: to hate
- kunlabori: to collaborate, to work together

Complete the sentences

- Marko havas amik**on** kaj amikin**on**. Ili estas **geamiko**j.
- Li kuiras kaf**on** kaj ili trinkas **ĝin** en nia hejmo.
- Ili iras **al** la hotelo.
- Ŝi vidas, **ke** Marko amas ŝ**in**.
- Ili havas facil**ajn** lernolibro**jn**.

Translate and answer

What was your old home like?

- What like: Kia
- was: estis
- your: via
- old: malnova
- home: hejmo

Which books did you read, and were they good?

- Which: Kiujn
- books: librojn
- you: vi
- did read: legis
- and: kaj
- whether: ĉu
- they: ili
- are: estas
- good: bonaj

What did Anna and Mark do in Mark's little room?

- What: Kion
- did do: faris
- Anna: Anna
- and: kaj
- Mark: Marko

- in: en
- the: la
- little: malgranda
- room: ĉambro
- of: de
- Mark: Marko

Do you like reading books about love?

- Whether: Ĉu
- you: vi
- like: ŝatas
- to read: legi
- books: librojn
- about: pri
- love: amo

Who will go with you to your home?

- Who: Kiu
- will go: iros
- with: kun
- you: vi
- to: al
- your: via
- home: hejmo

What are your girl-friend's eyes like?

- What like: Kiaj
- are: estas
- the: la
- eyes: okuloj
- of: de
- your: via
- girl-friend: amikino

En kafejo

Ana kaj Marko longe parolis antaŭ la lernejo. Poste ili ĝoje iris tra la strato. Estis varma tago. Ili vidis kafejon kaj en ĝi kukojn.

- Ni eniru kaj manĝu – diris Marko.
- Ĉu vi havas sufiĉan monon?
- Kompreneble, mi havas cent dolarojn.
- Ho, vi estas riĉa!

La kelnero alportis multajn kukojn. Ili manĝis kaj post la manĝo la kelnero denove venis.

Marko serĉis en unu loko ... serĉis en alia ... Lia vizaĝo estis malĝoja. Fine li diris per malforta voĉo:

– Mi ne havas monon.

Kio okazis poste? Ĉu vi scias?

New words

From the text

- *longa* – long
- *e* – Adverb
- *antaŭ* – before, in front of
- *ej* – place
- *post* – after
- *ĝoja* – glad
- *tra* – through
- *strato* – street
- *tago* – day
- *kuko* – cake
- *ni* – we
- *manĝi* – to eat
- *diri* – to say
- *sufiĉa* – sufficient
- *mono* – money
- *kompreni* – to understand
- *ebl* – possibility
- *cent* – hundred
- *dolaro* – dollar
- *ho* – oh
- *riĉa* – rich
- *kelnero* – waiter
- *porti* – to carry
- *multa* – many

- *nova* – new
- *serĉi* – to search
- *unu* – one
- *loko* – place
- *alia* – another
- *vizaĝo* – face
- *fini* – to end
- *per* – by means of, with
- *forta* – strong
- *voĉo* – voice
- *okazi* – to happen
- *scii* – to know

More

- *afero* – matter
- *aŭ* – or
- *kanti* – to sing
- *kie* – where
- *kiel* – how
- *nu* – na
- *scii* – to know
- *sen* – without
- *suko* – juice
- *rapida* – fast

Grammar

Adverbs Adverbs may be formed by adding the ending *-e*.

- *bele* – beautifully
- *forte* – strongly
- *rapida aŭto* – a fast car
  - *veturi rapide* – to travel fast

The prepositions *per* and *kun*

***Per* - with (by means of, making use of)**

- *Manĝi per kulero* – To eat with a spoon
- *Ŝi kantis per tre bela voĉo.* – She sang with (in) a very beautiful voice.

***Kun* - with (together with)**

- *Mi iris kun la amiko.* – I went with the friend.
- *Mi parolos kun li.* – I will talk to him.

The Preposition *post* *post* – after (referring to time)

- *Li venis post mi.* – He came after me (after I did).
- *post du horoj* – in two hours' time
- *Li venos post tri horoj.* – He will come in three hours.
- *poste* – afterwards, later on

The Preposition *Malantaŭ* *malantaŭ* - behind

- *Li venis malantaŭ mi.* – He came behind me (walking / driving along behind).

Be careful to stress this word correctly: *mal**a**ntaŭ*.

The suffix *-ul* Person characterized by some quality:

- *grandulo* – a large person
- *malbonulo* – a bad person
- *belulino* – a beautiful woman, a beauty

The suffix *-ej* forms the word for a place where something regularly happens:

- *lernejo* – school (place for learning)
- *kuirejo* – kitchen (place for cooking: *kuiiri* – to cook)
- *laborejo* – workplace

The suffix *-ebl* denotes possibility, and corresponds to English “-able”, “-ible”:

- *manĝebla* – edible
- *videbla* – visible
- *kompreneble* – understandably (naturally, of course)
- *eble* – perhaps, maybe
- *malebla* – impossible

The Imperative The verb ending for a command is *-u*.

- *Manĝu!* – Eat! Eat up!
- *Iru!* – Go! Go on!

This form can also be expressed with a subject:

- *Li lernu!* – Let him learn!
- *Ni vidu.* – Let’s see.

Exercises

Translate

- antaŭĉambro: _____
- malamiko: _____
- malantaŭ: _____
- antaŭvidi: _____
- malrapida: _____
- trarigardi: _____
- junulo: _____
- malmulte: _____
- finfine: _____
- malriĉulo: _____
- tagmanĝo: _____
- tralegi: _____
- malnova: _____
- laborejo: _____
- travidebla: _____
- trinkebla: _____

Complete the sentences

- Mia amiko skribas mult____.
- Bela kelnerino estas bel_____o.
- Ni havas multa_____ bela_____ afero_____.
- Ni kun____ lernas en lern_____o.
- Miaj _____patroj manĝas en manĝ_____.
- La kuko estas manĝ_____a.

Translate and answer

Do waiters in large hotels understand a lot of languages?

- Whether: _____
- waiters: _____
- in: _____
- big: _____
- hotels: _____
- understand: _____
- many: _____
- languages: _____

Do you know that Anna likes a new song about a poor man and a beautiful girl?

- Whether: _____
- you: _____
- know: _____
- whether: _____
- Anna: _____
- likes: _____
- the: _____
- new: _____
- song: _____
- about: _____
- a poor man: _____
- and: _____
- a beautiful girl: _____

Where did you see an old man and a young man who were carrying a large table?

- Where: _____
- you: _____
- did see: _____
- the: _____
- old man: _____
- and: _____
- the: _____

- young man: _____
- who: _____
- were carrying: _____
- big: _____
- table: _____

How did it happen that you again came to us without brothers-and-sisters?

- How: _____
- did it happen: _____
- that: _____
- you: _____
- again: _____
- came: _____
- to: _____
- us: _____
- without: _____
- brothers-and-sisters: _____

Can you learn Esperanto quite quickly with-the-help-of the new textbook?

- Whether: _____
- you: _____
- can: _____
- with-the-help-of: _____
- the: _____
- new: _____
- textbook: _____
- quite: _____
- quickly: _____
- learn: _____
- Esperanto: _____

Solvoj

Translate

- antaŭĉambro: anteroom
- malamiko: enemy
- malantaŭ: behind
- antaŭvidi: to foresee
- malrapida: slow
- trarigardi: to look through
- junulo: teenager
- malmulte: less
- finfine: eventually
- malriĉulo: poor
- tagmanĝo: lunch
- tralegi: read through

- malnova: old
- laborejo: workplace
- travidebla: transparent
- trinkebla: drinkable

Complete the sentences

- Mia amiko skribas multe.
- Bela kelnerino estas bel**ulino**.
- Ni havas multaj**jn** belaj**jn** aferoj**jn**.
- Ni kune lernas en lerne**jo**.

- Miaj gepatroj manĝas en **Where did you see an old man**
- manĝejo. **and a young man who were car-**
- La kuko estas manĝebla. **rying a large table?**

Translate and answer

Do waiters in large hotels understand a lot of languages?

- Whether: Ĉu
- waiters: kelneroj
- in: en
- big: grandaj
- hotels: hoteloj
- understand: komprenas
- many: multajn
- languages: lingvojn

- Where: Kie
- you: vi
- did see: vidis
- the: la
- old man: maljunulon
- and: kaj
- the: la
- young man: junulon
- who: kiuj
- were carrying: portis
- big: grandan
- table: tablon

Do you know that Anna likes a new song about a poor man and a beautiful girl?

- Whether: Ĉu
- you: vi
- know: scias
- whether: ĉu
- Anna: Anna
- likes: ŝatas
- the: la
- new: novan
- song: kanton
- about: pri
- a poor man: malriĉulo
- and: kaj
- a beautiful girl: belulino

How did it happen that you again came to us without brothers-and-sisters?

- How: Kiel
- did it happen: okazis
- that: ke
- you: vi
- again: denove
- came: venis
- to: al
- us: ni
- without: sen
- brothers-and-sisters: gefratoj

Can you learn Esperanto quite quickly with-the-help-of the new textbook?

- Whether: Ĉu
- you: vi
- can: povas
- with-the-help-of: per
- the: la
- new: nova
- textbook: lernolibro
- quite: sufiĉe
- quickly: rapide
- learn: lerni
- Esperanto: Esperanton

Miaj leteroj

Marko skribis al mi belan leteron. Ĝi estas vera amletero. En la letero estis ankaŭ lia foto.

Kiam mi revenis el la lernejo, mi volis ĝin denove legi. Mi rapide eniris en mian ĉambron. Tie staris mia fratino Vera antaŭ mia tablo kaj legis mian leteron. En ŝia mano estis ankaŭ la foto.

Mi diris kolere:

– Kion vi faras tie? Ne legu leterojn de aliaj!

Mia fratino fariĝis ruĝa. La foto falis el ŝia mano sur la tablon kaj la letero falis ankaŭ.

Ŝi diris:

– Pardonu ... mi serĉis mian libron ...

– Sed vi bone scias, ke viaj libroj ne estas sur mia tablo. Ankaŭ ne en mia ĉambro! Redonu la leteron al mi.

Ŝi ricevis bonan lecionon: ŝi ne plu legos leterojn de aliaj.

Ankaŭ mi ricevis lecionon: mi devas bone fermi la pordon de mia ĉambro.

New words

From the text

- *letero* – letter
- *vera* – true
- *foto* – photo
- *kiam* – when
- *re* – again, re-
- *el* – from, out of
- *rapida* – fast
- *tie* – there
- *stari* – to stand
- *Vera* – Vera
- *mano* – hand
- *koleri* – anger
- *iĝ* – become
- *ruĝa* – red
- *fali* – to fall
- *pardoni* – to forgive
- *doni* – to give
- *ricevi* – to receive
- *leciono* – lesson
- *plu* – further, anymore
- *os* – Verb in future tense
- *devi* – must
- *fermi* – to close
- *pordo* – door

More

- *aŭdi* – to hear
- *ĉe* – at
- *dek* – ten
- *du* – two
- *inter* – between, among
- *kapo* – head
- *kien* – where to
- *kvar* – four
- *kvin* – five
- *lasta* – last
- *meti* – to put
- *nacio* – nation
- *naŭ* – nine
- *ok* – eight
- *piedo* – foot
- *poŝo* – pocket
- *preni* – to take
- *ses* – six
- *sep* – seven
- *sia* – his own, her own, its own, one's own,, their own
- *sola* – alone
- *trankvila* – calm
- *tri* – three

Grammar

Numerals The numerals are listed in the appendix. Higher numbers are formed by combining elementary numerals as follows:

- 1 238 – *mil du-cent tri-dek ok*
- 153 837 – *cent kvin-dek tri mil ok-cent tri-dek sep*
- Addition: $8 + 3 = 11$ – *ok plus tri estas dek-unu*
- Subtraction: $15 - 6 = 9$ – *dek-kvin minus ses estas naŭ*

Accusative of Motion Towards Esperanto prepositions are normally followed by the nominative case:

- *post mi* – after me
- *sen ŝi* – without her
- *en domo* – in a house

However, prepositions describing place may be followed by an accusative to show motion toward, e.g.

- *Mi iras en la domon.* – I am going into the house.
- (Compare: *Ili manĝas en la domo.* – They are eating in the house.)

Another example:

- *La kato saltis sur la tablon.* – The cat jumped onto the table.
- *La kato saltis sur la tablo.* – The cat jumped around on the table.

The pronoun *oni* The indefinite pronoun *oni* means

- people (in general)
- they
- you.

Examples:

- ***Oni*** manĝas. – People are eating.
- ***Oni*** sidas. – People are sitting.

The reflexive pronoun *si* The pronoun *si* (accusative *sin) refers back to the subject of the clause:

- himself
- herself
- itself
- themselves
- oneself

Examples:

- *Li lavas **sin**.* – He washes himself.
- *Ŝi rigardas **sin**.* – She looks at herself.
- *Ili kantas al **si**.* – They are singing to themselves.

si is used only in referring to a third-person subject. It is never itself the subject of a sentence. Compare:

- *Mi rigardas min.* – I look at myself.
- *Ili rigardas sin.* – They look at themselves.

The prefix *re-* Like English “re-”, it can mean either

- “again, a second time”
- or “back”.

Examples:

- *revidi* – to see again
- *redoni* – to give back
- *remeti* – to put back, to replace

Exercises

Translate

- enfali: _____
- ellabori: _____
- scivola: _____
- trilingva: _____
- reiri: _____
- enmeti: _____
- dektaga: _____

- elpreni: _____
- malfermi: _____
- eldoni: _____
- eldonisto: _____
- okdek ses: _____
- revidi: _____
- reveni: _____
- internacia: _____
- piediri: _____
- dumil tri: _____

Complete the sentences

- Ana kaj Marko iris _____ la strato.
- Ili venis _____ kafejo, iris _____ tablo kaj vidis la patro____ sidi _____ seĝo.
- Ana metis tri kukojn sur seĝ____.
- Ŝi _____metis poste la kukojn sur la tabl_____.

Translate and answer

When am I going to see you again?

- When: _____
- I: _____
- am going to see again: _____
- you: _____

How long have you been learning the international language?

- How: _____
- long: _____
- you: _____
- learn: _____
- the: _____
- international: _____
- language: _____

Where is my new book with photographs?

- Where: _____
- is: _____
- my: _____
- new: _____
- book: _____
- with: _____
- photographs: _____

Where (where-to) will you go after lunch?

- Where-to: _____
- you: _____
- will go: _____
- after: _____
- the: _____

- lunch: _____

Can one close the door of the room when it is cold?

- Whether: _____
- one: _____
- can: _____
- close: _____
- the: _____
- door: _____
- of: _____
- the: _____
- room: _____
- when: _____
- is: _____
- cold: _____

How long are you angry for if people take a lot of money from you?

- How: _____
- long: _____
- you: _____
- are angry: _____
- if: _____
- one: _____
- takes away: _____

- from: _____
- you: _____
- a lot of: _____
- money: _____

Solvoj

Translate

- enfali: to fall into
- ellabori: to work on
- scivola: curious
- trilingva: trilingual
- reiri: to go back
- enmeti: to put inside
- dektaga: ten days
- elpreni: to take out
- malfermi: open
- eldoni: to give out
- eldonisto: editor
- okdek ses: 86
- revidi: to see again
- reveni: to come back
- internacia: international
- piediri: to go by foot
- dumil tri: 2003

Complete the sentences

- Ana kaj Marko iris **tra** la strato.
- Ili venis **al** kafejo, iris **al** tablo kaj vidis la patron sidi **sur** seĝo.

- Ana metis tri kukojn sur seĝ**on**.
- Ŝi **remetis** poste la kukojn sur la tabl**on**.

Translate and answer

When am I going to see you again?

- When: Kiam
- I: mi
- am going to see again: revidos
- you: vin

How long have you been learning the international language?

- How: Kiel
- long: longe
- you: vi
- learn: lernas
- the: la
- international: Internacian
- language: Lingvon

Where is my new book with photographs?

- Where: Kie
- is: estas
- my: mia
- new: nova
- book: libro
- with: kun
- photographs: fotoj

- can: povas
- close: fermi
- the: la
- door: pordon
- of: de
- the: la
- room: ĉambro
- when: kiam
- is: estas
- cold: malvarme

Where (where-to) will you go after lunch?

- Where-to: Kien
- you: vi
- will go: iros
- after: post
- the: la
- lunch: tagmanĝo

How long are you angry for if people take a lot of money from you?

- How: Kiel
- long: longe
- you: vi
- are angry: koleras
- if: se
- one: oni
- takes away: forprenas
- from: de
- you: vi
- a lot of: multan
- money: monon

Can one close the door of the room when it is cold?

- Whether: Ĉu
- one: oni

Nova aŭto

Sinjoro Rapid, amiko de Marko, eniris vendejon de aŭtoj. Tie li vidas belan sinjorinon, kiu plaĉas al li. Vendisto venas al li. Sinjoro Rapid demandas:

- Kiu aŭto estas la plej bona?
- Tiu ĉi estas la plej bona el ĉiuj.

- Ĉu ĝi estas rapida?
  - Ĝi estas pli rapida ol aliaj.
  - Ĉu ĝi estas ankaŭ forta?
  - Ho jes, ĝi estas tre forta.
  - Certe ĝi estas multekosta?
  - Kompreneble, ĝi estas la plej multekosta el ĉiuj.
  - Dankon, bedaŭrinde mi ne aĉetos novan aŭton, ĉar mia malnova aŭto estas la plej malmultekosta el ĉiuj. Mi ankoraŭ veturos per ĝi.
- Dum li tion diris, li denove rigardis la belan sinjorinon. Sed la vendisto diris:
- Estos pli bone, ke vi ne rigardu tiun ĉi sinjorinon. Ankaŭ ŝi estas tre multekosta. Mi scias, ĉar mi estas ŝia edzo.

New words

From the text

- *sinjoro* – gentleman, Mr.
- *vendi* – to sell
- *aŭto* – car
- *kiu* – who, which
- *plaĉi* – to be pleasing
- *demandi* – to ask
- *plej* – most (superlative)
- *tiu* – that person, that one
- *ĉi* – this
- *ĉiu* – everyone, every
- *pli* – more (comparative)
- *ol* – than
- *tre* – very
- *certa* – certain

- *kosti* – to cost
- *bedaŭri* – to regret
- *ind* – worthy of
- *aĉeti* – to buy
- *ĉar* – because, for
- *veturi* – to ride
- *dum* – during
- *tio* – that
- *edzo* – husband

More

- *aŭskulti* – to listen
- *forgesi* – to forget
- *helpi* – to help
- *horo* – hour

- *jam* – already
- *jaro* – year
- *kial* – why
- *komenci* – to begin
- *monato* – month
- *plena* – full
- *sendi* – to send
- *tempo* – time
- *vivi* – to live

Grammar

Table of correlatives Study the table in the appendix, observing how logical it is build up: the meaning of each of the 45 words in it may be deduced from the meaning of the first element combined with the meaning of the second element. Memorize the following in particular:

- *ĉio* – everything
- *ĉiu* – each, every, everyone
- *ĉiuĵ* – all (plural)
- *ĉiam* – always
- *iom* – a bit, somewhat, rather

Certain of the words in the table may take the endings *-j* (plural) and *-n* (accusative):

- the *-j* ending can be attached to those with final *-u* and *-a*
- the *-n* ending to those with *-o*, *-u*, *-a* and *-e*:

Kio

- *Kio* – what
- *kion* – what (as object)

Example:

- *Kion vi manĝas? Kukon mi manĝas.*

Kiu

- *Kiu* – who (singular), which
- *kiun* – who(m) (singular), which (one, object of a transitive verb)
- *kiuj* – who (plural), which
- *kiujn* – who(m) (plural), which (ones, objects of a transitive verb)

Kia Examples:

- *Kia estas la vetero?* – What is the weather like?
- *Kian aŭton vi havas?* – What sort of car have you got?
- *Kiaj estas ŝiaj leteroj?* – What are her letters like?
- *Kiajn fotojn vi faris?* – What sort of photographs did you take?

Kie

- *Kie* – where (at)
- *Kien* – where (to)

Examples:

- *Kie mi estas?* – Where am I?
- *Kien vi iras?* – Where are you going?

With Prepositions

- *Al kiu* – to whom, who to
- *kun kiu* – with whom, who with
- *al tiu* – to that one
- *inter tiuj* – among those

Degrees of Comparison The comparative is formed with *pli* (more):

- *pli bona* – better
- *pli granda* – bigger

The superlative is formed with *plej* (most):

- *plej bona* – best
- *plej granda* – biggest

“Than” is translated *ol*:

- *pli bona ol vi* – better than you

With a superlative “of” is translated *el*:

- *La plej bona el ĉiu* – the best of all.

Pli and *plej* are also used with adverbs:

- *pli rapide* – more quickly
- *plej rapide* – most quickly

Dum *Dum* is both a preposition (“during”) and a conjunction (“while”):

- *Li sidas dum la manĝo.* – He sits during the meal.
- *Ŝi skribas dum li legas.* – She writes while he reads.

Ĉi The particle *ĉi* is used with *ti*-correlatives to show nearness. Compare:

- *tiu* – that one / *tiu ĉi* or *ĉi tiu* – this one
- *tie* – there / *tie ĉi* or *ĉi tie* – here

The suffix *-ind* means “worth -ing” or “worthy”:

- *aŭskultinda* – worth listening to
- *leginda* – worth reading
- *bedaŭrinde* – unfortunately (literally: regret-worthily)
- *nedankinde* – polite reply to *dankon* (literally: not-thank-worthily)

Exercises

Translate

- sinjorino: _____
- malmultekosta: _____
- ĉiutaga: _____
- intertempe: _____
- plenplena: _____
- nuntempe: _____
- malhelpi: _____
- vendejo: _____
- edzino: _____
- ĉiujare: _____
- jarcento: _____
- kvarmonate: _____
- alveturi: _____
- pli multekosta: _____
- la plej juna: _____

Complete the sentences

- Dankon, sinjoro. Nedank_____.
- Horo estas mallonga, tago estas _____ longa, monato estas _____ longa.
- Mi legas pli multajn librojn _____ mia amiko.
- Mi sendis al mia amiko longajn leterojn, _____ li estis en Tokio.
- La libro estas leg_____.

Translate and answer

Can you learn calmly when someone is singing joyfully?

- Whether: _____
- you: _____
- can: _____
- calmly: _____
- learn: _____
- while: _____
- someone: _____
- joyfully: _____
- sings: _____

Who knows when and where we will see each other again?

- Who: _____
- knows: _____
- when: _____
- and: _____
- where: _____
- we: _____
- will see again: _____
- each other: _____

What time is it now?

- How many'eth: _____
- hour: _____
- is: _____
- now: _____

Did someone help you open the door of the old house?

- Whether: _____
- someone: _____
- did help: _____
- to: _____
- you: _____
- open: _____
- the: _____

- door: _____
- of: _____
- the: _____
- old: _____
- house: _____

Why do you not have time to listen to me longer?

- Why: _____
- you: _____
- not: _____
- have: _____
- time: _____
- to listen: _____
- me: _____
- more: _____
- long: _____

Solvoj

Translate

• sinjorino: lady, Mrs	days, these days
• malmultekosta: cheap	• malhelpi: to hinder
• ĉiutaga: everyday	• vendejo: store
• intertempe: in the meantime	• edzino: wife
• plenplena: packed, crowded, full	• ĉiujare: every year
• nuntempe: currently, nowa-	• jarcento: century
	• kvarmonate: every four months
	• alveturi: to travel to

- pli multekosta: more expensive
- la plej juna: the youngest

Who knows when and where we will see each other again?

- Who: Kiu
- knows: scias
- when: kiam
- and: kaj
- where: kie
- we: ni
- will see again: revidos
- each other: nin

Complete the sentences

- Dankon, sinjoro. Nedank**inde**.
- Horo estas mallonga, tago estas **pli** longa, monato estas **la plej** longa.
- Mi legas pli multajn librojn **ol** mia amiko.
- Mi sendis al mia amiko longajn leterojn, **dum** li estis en Tokio.
- La libro estas leg**inda**.

What time is it now?

- How many'eth: Kioma
- hour: horo
- is: estas
- now: nun

Translate and answer

Can you learn calmly when someone is singing joyfully?

- Whether: Ĉu
- you: vi
- can: povas
- calmly: trankvile
- learn: lerni
- while: dum
- someone: iu
- joyfully: ĝoje
- sings: kantas

Did someone help you open the door of the old house?

- Whether: Ĉu
- someone: iu
- did help: helpis
- to: al
- you: vi
- open: malfermi
- the: la
- door: pordon
- of: de
- the: la
- old: malnova
- house: domo

Why do you not have time to listen to me longer?

- Why: Kial
- you: vi
- not: ne

- have: havas
- time: tempon
- to listen: aŭskulti
- me: min
- more: pli
- long: longe

Maja

Maja estas beleta junulino. Ĉiuj ŝiaj geamikoj amas ŝin. Antaŭ tri tagoj malbono okazis: sur strato aŭto faligis ŝin.

Maja malsaniĝis kaj havas altan temperaturon. Ŝia patrino diris, ke ŝi devas resti hejme. Morgaŭ ŝi vokos doktoron.

La doktoro venis je la naŭa horo por helpi al Maja.

– Diru “A” ...montru viajn manojn ... montru viajn piedojn ... malvestu vin!

La doktoro ĉion bone rigardis kaj fine diris:

– Unu semajnon restu hejme kaj ... ne iru sub aŭton. Trinku multan teon matene kaj vespere. Mi deziras, ke vi estu trankvila. Post unu semajno vi fartos pli bone. Mi venos por revidi vin.

– Sinjoro doktoro, ĉu mia bonega amiko Karlo povas veni vidi min?

– Hm, jes ... jes. Li povas veni ... sed ankaŭ li estu trankvila.

New words

From the text

- *Maja* – Maja
- *et* – small, diminutive
- *ul* – person
- *tri* – three
- *ig* – cause something
- *sana* – healthy
- *alta* – high
- *temperaturo* – temperature
- *resti* – to remain
- *morgaŭ* – tomorrow
- *voki* – to call

- *doktoro* – doctor
- *je* – of, with, in
- *naŭ* – nine
- *horo* – hour
- *por* – for
- *helpi* – to help
- *montri* – to show
- *piedo* – foot
- *vesti* – to dress
- *ĉio* – everything
- *fine* – at the end
- *semajno* – week
- *sub* – under, beneath
- *teo* – tea
- *mateno* – morning
- *vespero* – evening
- *deziri* – to wish
- *trankvila* – calm
- *farti* – feel, be
- *eg* – big, augmentative
- *Karlo* – Karlo
- *hm* – hm

More

- *bezoni* – to need
- *esperi* – to hope
- *familio* – family
- *fojo* – time, occasion
- *hieraŭ* – yesterday
- *hodiaŭ* – today
- *infano* – child
- *kara* – dear
- *lando* – land
- *loĝi* – to live, to inhabit, to re-side
- *necesa* – necessary
- *pensi* – to think
- *peti* – to request
- *proksima* – near
- *rimarki* – to notice
- *terura* – terrible
- *tuj* – immediately
- *tuta* – whole
- *utila* – useful
- *zorgi* – care

Grammar

-u in Noun Clauses The imperative ending *-u* is used not only (as we have already seen) in direct commands and so on, but also in indirect speech in clauses introduced by *ke* after verbs of commanding, requesting, advising, wishing. (These often correspond to English clauses with “to”.)

- *Mi deziras, **ke** vi lernu.* – I want you to learn (lit.: I want that you learn.)
- *La patro insistas, **ke** mi iru.* – Father insists that I go.

The Preposition *je* The preposition *je* is kind of a joker. It has no precise meaning, but is used where no other preposition covers the exact meaning one wishes to express. Amongst other things, it is the usual word for translating “at” when telling the time.

- *Je kioma horo vi venos?* – What time will you come? (lit.: At the how-manyeth hour?)
- *Je la kvina horo.* – At five o’clock.

The Verb *Farti* This verb is mainly used in the expression:

- *Kiel vi fartas?* – How are you?

The Suffix *-et* is used to make diminutives:

- *libreto* – booklet
- *bele^{ta}* – pretty
- *varmeta* – tepid

The Suffix *-eg* is used to make augmentatives

- *libr__ego__* – tome
- *varmega* – blazing hot
- *belega* – superb
- *bonega* – excellent

The Suffix *-iĝi* means “to become”, “to get”:

- *riĉiĝi* – to grow rich
- *trankviliĝi* – to calm down, to become calm
- *resaniĝi* – to get well again, to recover
- *geedziĝi* – to get married, to wed

Exercises

Translate

- leterportisto: _____
- hejmlando: _____
- iomete: _____
- bonege: _____
- vespermanĝo: _____
- prizorgi: _____
- espereble: _____
- altkvalita: _____
- pripensi: _____
- depreni: _____
- loĝejo: _____
- dufoje: _____
- multfoje: _____
- nomiĝi: _____
- ruĝiĝi: _____
- libreto: _____
- varmega: _____

Complete the sentences

- La gepatroj ĉiam deziras, ke mi lern____ mult_____.
- Mia amiko deziras, ke mi ir____ kant____ kun li.
- La patro volas, ke lia infano manĝ____ kukon, _____ estas sur la tablo.
- Ni loĝas en malgranda ĉambr_____.
- Mi far_____is maltrankvila, kiam mi vidis vin.
- Ĉiuj rimarkis, ke ŝi estas bel_____a.

Translate and answer

Do you want me to show you my newest book?

- Whether: _____
- you: _____
- wish: _____
- that: _____
- I: _____
- show: _____
- to: _____
- you: _____
- my: _____
- most: _____
- new: _____
- book: _____

What do you want for breakfast tomorrow?

- What: _____
- you: _____
- want: _____
- tomorrow: _____
- eat breakfast: _____

When will Mark arrive, at five or at eight o'clock?

- When: _____
- Mark: _____
- will arrive: _____
- at: _____
- the: _____
- fifth: _____
- or: _____
- at: _____
- the: _____
- eighth: _____
- hour: _____

When did you notice that the whole family calls me benefactor?

- When: _____
- you: _____
- did notice: _____
- that: _____
- the: _____
- whole: _____
- family: _____
- calls: _____
- me: _____
- benefactor: _____

Was the booklet which I send you useful to you?

- Whether: _____
- the: _____
- booklet: _____
- was: _____
- useful: _____
- to: _____
- you: _____
- which: _____
- I: _____
- sent: _____

Solvoj

Translate

- leterportisto: postman
- hejmlando: homeland
- iomete: a little
- bonege: great
- vespermanĝo: supper
- prizorgi: take care of
- espereble: hopefully
- altkvalita: high quality
- pripensi: to think over
- depreni: to take away
- loĝejo: flat
- dufoje: twice
- multfoje: multiple times
- nomiĝi: to be called
- ruĝiĝi: blush, redden
- libreto: a little book, booklet
- varmega: hot

Complete the sentences

- La gepatroj ĉiam deziras, ke mi lernu multon.
- Mia amiko deziras, ke mi iru kanti kun li.
- La patro volas, ke lia infano manĝu kukon, **kiu** estas sur la tablo.
- Ni loĝas en malgranda ĉambro.
- Mi fariĝis maltrankvila, kiam mi vidis vin.

- Ĉiuj rimarkis, ke ŝi estas belega.

Translate and answer

Do you want me to show you my newest book?

- Whether: Ĉu
- you: vi
- wish: deziras
- that: ke
- I: mi
- show: montru
- to: al
- you: vi
- my: mian
- most: plej
- new: novan
- book: libron

What do you want for breakfast tomorrow?

- What: Kion
- you: vi
- want: volas
- tomorrow: morgaŭ
- eat breakfast: matenmanĝi

When will Mark arrive, at five or at eight o'clock?

- When: Kiam
- Mark: Marko
- will arrive: alvenos
- at: je
- the: la
- fifth: kvina
- or: aŭ
- at: je
- the: la
- eighth: oka
- hour: horo

When did you notice that the whole family calls me benefactor?

- When: Kiam
- you: vi
- did notice: rimarkis

- that: ke
- the: la
- whole: tuta
- family: familio
- calls: nomas
- me: min
- benefactor: bonfarulo

Was the booklet which I send you useful to you?

- Whether: Ĉu
- the: la
- booklet: libreto
- was: estis
- useful: utila
- to: al
- you: vi
- which: kiun
- I: mi
- sent: sendis

Ĉiam malfrue

Marko dormis matene tre longe.

Kiam li vidis la sunon, subite li eksaltis. Ĉiam li malfruas, kiam li devas iri al la lernejo. Li scias, ke la instruistino malŝatas tion.

Sed hodiaŭ li ne volas malfrui. Li rapide metis la vestaĵon. Rapidege li trinkis la kafon. Poste kun la libroj en la mano li kuris kaj saltis laŭ la strato. La homoj rigardis lin kaj diris: “Kia malsaĝa knabo.”

Baldaŭ li estis antaŭ la lernejo. Li volis eniri en la lernejon, sed li ne povis. Ĝi estis fermita. Li vidis nek instruiston nek gelernantojn.

Li eksidis antaŭ la lernejo kaj pensis: kio okazis?

– Diable, nun mi memoras! Hodiaŭ estas dimanĉo!

New words

From the text

- *dormi* – sleep
- *suno* – sun
- *subita* – suddenly
- *ek* – beginning of action, suddenness
- *salti* – to jump
- *ĉiam* – always, every time
- *frua* – early
- *hodiaŭ* – today
- *meti* – to put
- *aĵ* – thing, concrete manifestation
- *kuri* – to run
- *laŭ* – according to, along
- *homo* – human
- *kia* – what kind of
- *saĝa* – wise
- *knabo* – boy
- *baldaŭ* – soon

- *it* – past passive
- *nek* – neither (... nor)
- *pensi* – to think
- *diablo* – devil
- *memori* – to remember
- *dimanĉo* – Sunday

More

- *akvo* – water
- *atendi* – to wait
- *eĉ* – even
- *for* – away, off
- *ĝis* – until
- *krii* – to scream
- *lasi* – to let
- *mem* – self
- *momento* – moment
- *nokto* – night
- *poŝto* – post
- *ridi* – to laugh

Grammar

Negation The rules for negation are much as in English.

- *Nek li nek ŝi respondis.* – Neither he or she answered.
- *Vi nek sidas nek rigardas.* – You are neither sitting nor looking.

- *Mi **neniam** diros al iu.* – I shall never tell anyone. (*Mi neniām diros al neniū* is wrong in Esperanto just as “I shan’t never tell no-one” is in English.)

Mem *Mem* means “self” (myself, yourself, himself etc.) and is used to emphasize the noun or pronoun it follows. (Compare *si*, reflexive, lesson 4.)

- *Mi **mem** faris tion.* – I myself did that, I did that myself.

Bye... There are various ways of saying “goodbye” in Esperanto, but the most usual is

- *ĝis la revido* – literally “until the re-seeing” (Compare English “see you”, French “au revoir”).)

Alternatively it may be said without the article:

- *ĝis revido.*

The Prefix *ek-* shows

1. the beginning of an action, or
2. a sudden momentary action.

Examples:

- ***ek**paroli* – to start speaking
- ***ek**silenti* – to fall silent
- ***ek**sidi* – to sit down, to take a seat
- ***ek**ridi* – to burst out laughing

The Suffix -aĵ means “thing”, a concrete object:

- *manĝaĵo* – food
- *trinkaĵo* – drink, beverage
- *belaj* – something beautiful
- *sendaĵo* – something sent, a missive

Exercises

Translate

- rideti: _____
- tranokto: _____
- foriri: _____
- forlasi: _____
- ekde: _____
- formanĝi: _____
- forpreni: _____
- laŭeble: _____
- saĝulo: _____
- ekstari: _____
- poŝtkarto: _____
- diableto: _____
- senutila: _____
- elkuri: _____
- ekami: _____
- ĝisnuna: _____

Complete the sentences

- Li trinkis rapidege sian matenan trink_____ por frue ven____ al la lernejo.
- Mi ankoraŭ ne aŭdis nova_____.
- En tiu momento Marko _____kriis.
- Knabo, kiu ne amas aliajn geknabojn, havas _____ amikojn _____ amikinojn.

Translate and answer

Who had the book that you were waiting for more than 2 years?

- Who: _____
- had: _____
- the: _____
- book: _____
- that: _____
- you: _____
- were waiting: _____
- more: _____
- than: _____
- two: _____
- years: _____

Do you want me to show you the photo which is dearest to me?

- Whether: _____
- you: _____
- want: _____
- that: _____
- I: _____
- show: _____
- to: _____
- you: _____
- my: _____
- most: _____
- dear: _____
- photo: _____

Where did you buy that garment?

- Where: _____
- you: _____
- did buy: _____
- that: _____
- garment: _____

Where will you go on Sunday if it is a sunny day?

- Where: _____
- you: _____
- will go: _____
- on Sunday: _____
- if: _____
- will be: _____
- sunny: _____
- day: _____

Did your brother already leave?

- Whether: _____
- your: _____
- brother: _____
- already: _____
- did leave: _____

Where is the water which you have brought yourself?

- Where: _____
- is: _____
- the: _____
- water: _____
- which: _____
- you: _____

- yourself: _____
- have brought: _____

Solvoj

Translate

- rideti: to smile
- tranokto: overnight stay
- foriri: to go away
- forlasi: to leave
- ekde: since
- formanĝi: to eat up
- forpreni: to take away
- laŭeble: if possible, when possible
- saĝulo: wise
- ekstari: to stand up
- poŝtkarto: postcard
- diableto: little devil
- senutila: useless
- elkuri: to run out of
- ekami: to fall in love
- ĝisnuna: until now

- Knabo, kiu ne amas aliajn geknabojn, havas **nek** amikojn **nek** amikinojn.

Translate and answer

Who had the book that you were waiting for more than 2 years?

- Who: Kiu
- had: havis
- the: la
- book: libron
- that: kiun
- you: vi
- were waiting: atendis
- more: pli
- than: ol
- two: du
- years: jarojn

Complete the sentences

- Li trinkis rapidege sian matenan trinka**ĵon** por frue veni al la lernejo.
- Mi ankoraŭ ne aŭdis nova**ĵon**.
- En tiu momento Marko **ekkriis**.

Do you want me to show you the photo which is dearest to me?

- Whether: Ĉu
- you: vi
- want: volas
- that: ke

- I: mi
- show: montru
- to: al
- you: vi
- my: mian
- most: plej
- dear: karan
- photo: foton

- if: se
- will be: estos
- sunny: suna
- day: tago

Where did you buy that garment?

- Where: Kie
- you: vi
- did buy: aĉetis
- that: tiun
- garment: vestaĵon

Where will you go on Sunday if it is a sunny day?

- Where: Kien
- you: vi
- will go: iros
- on Sunday: dimanĉe

Did your brother already leave?

- Whether: Ĉu
- your: via
- brother: frato
- already: jam
- did leave: ekiris

Where is the water which you have brought yourself?

- Where: Kie
- is: estas
- the: la
- water: akvo
- which: kiun
- you: vi
- yourself: mem
- have brought: kunportis

Malbela tago

Hodiaŭ mia patrino estis tre maltrankvila. Mi venis el la lernejo kaj raportis al ŝi, ke mi ricevis malbonan noton. Ŝi diris: "Knabaĉo, vi devas pli multe laborigi vian kapon. Kiom da malbonaj notoj vi havas?."

Mi estis malĝoja.

– Iru en vian ĉambron kaj lernu! – ŝi diris.

Mi sidis en mia ĉambro, sed mi povis nek lerni nek legi. Miaj pensoj estis ĉe ludo kun miaj amikoj kaj ĉe sporto.

Mi diris al mi mem: Ĉu mi estas tiom malsaĝa, kvankam mi lernis multe?

Tiam la patrino eniris en la ĉambron kaj aŭdis miajn vortojn. Ŝi tuj respondis:

– Ne, mia kara, vi ne estas malsaĝa. La problemo estas, ke vi devas lerni multe pli. Tiam vi ne havos nur malbonajn notojn.

Ankaŭ nun mi ne havas ilin. Mi havas bonan noton pri muziko – mi diris.

La patrino subite ekridis. Tio denove plibeligis mian tagon. Sed la problemo tamen restis.

New words

From the text

- *raporti* – report
- *noto* – note
- *aĉ* – indicates undesirable quality
- *kapo* – head
- *kiom* – how much
- *da* – of
- *ĉe* – at
- *ludi* – to play
- *mem* – self
- *tiom* – that much
- *kvankam* – although
- *tiam* – then
- *aŭdi* – to hear
- *vorto* – word
- *tuj* – immediately
- *respondi* – to answer
- *kara* – dear

- *problemo* – problem
- *pri* – about, concerning
- *muziko* – music
- *ridi* – to laugh
- *tamen* – however

More

- *agi* – to act
- *aperi* – to appear
- *besto* – animal
- *decidi* – to decide
- *dolori* – pain, to hurt
- *glaso* – glass
- *kelka* – some
- *kontraŭ* – against
- *morti* – to die
- *ofte* – often
- *ordo* – to order

- *plori* – to weep, to cry
- *polico* – police
- *pro* – because of
- *pura* – clean, pure
- *senti* – to feel
- *sovaĝa* – wild
- *super* – over, above
- *teni* – hold
- *timi* – fear
- *trans* – across
- *vino* – wine

Grammar

The Preposition *Da* is a preposition used in expressions of weight, measure or quantity:

- *kilogramo da sukero* – a kilo of sugar
- *glaso da akvo* – a glass of water
- *multe da ideoj* – a lot of ideas

The Suffix *-ig* This “causative” suffix means “to make, cause to be”:

- *beligi* – to beautify
- *malpleniĝi* – to empty
- *saniĝi* – to cure, to heal
- *mortigi* – to kill

The Suffix *-aĉ* shows the speaker has a low opinion of the thing in question:

- *hundaĉo* – cur
- *knabaĉo* – brat
- *skribaĉi* – to scribble

Exercises

Translate

- subteni: _____
- malaperigi: _____
- elteni: _____
- utiligi: _____
- deteni sin: _____
- alivorte: _____
- sinteno: _____
- loĝigi: _____
- memorigi: _____
- plifortigi: _____
- renovigo: _____
- utiligebla: _____
- aperigi: _____
- forigi: _____
- purigi: _____
- senmorta: _____
- malplenigi: _____
- kelkfoje: _____
- transdoni: _____
- superrigardo: _____

Complete the sentences

- Ni ord_____is ĉion kaj transdonis al ili.
- Mi petas glason _____ kafo kaj iom _____ akvo.
- Doloris lin la kapo. Li malsan_____is.
- La knabino ŝatas esti bela kaj pro tio ŝi bel_____as sian vizaĝon.

Translate and answer

Who is going to clean the kitchen after lunch?

- Who: _____
- is going to clean: _____
- the: _____
- kitchen: _____
- after: _____
- the: _____
- lunch: _____

What do you want to drink: tea, some coffee or do you not want anything?

- What: _____
- you: _____
- want: _____
- to drink: _____
- tea: _____
- some: _____

- of: _____
- coffee: _____
- or: _____
- whether: _____
- you: _____
- want: _____
- nothing: _____

Why did you so suddenly decide to renovate your small room?

- Why: _____
- you: _____
- so: _____
- suddenly: _____
- did decide: _____
- to renovate: _____
- your: _____
- small room: _____

To whom did you give the clean wine glasses?

- To: _____
- whom: _____
- you: _____
- did give: _____
- the: _____

- clean: _____
- glasses: _____
- for: _____
- the: _____
- wine: _____

Against whom did your sports club play two weeks ago?

- Against: _____
- whom: _____
- did play: _____
- your: _____
- sports club: _____
- before: _____
- two: _____
- weeks: _____

Do you often see the policeman who is living in the apartment above you?

- Whether: _____
- you: _____
- often: _____
- see: _____
- the: _____
- policeman: _____
- who: _____

- lives: _____
- in: _____
- the: _____
- apartment: _____
- above: _____
- you: _____

Solvoj

Translate

- subteni: to support
- malaperigi: to let disappear
- elteni: to endure
- utiligi: to use
- deteni sin: to abstain
- alivorte: in other words
- sinteno: behaviour
- loĝigi: accommodate
- memorigi: to remember
- plifortigi: to make something stronger
- renovigo: renewal
- utiligebla: useful
- aperigi: to display
- forigi: to take away
- purigi: to clean
- senmorta: immortal
- malplenigi: to empty
- kelkfoje: sometimes
- transdoni: to hand over
- superrigardo: overview

Complete the sentences

- Ni ord**ig**is ĉion kaj transdonis al ili.
- Mi petas glason **da** kafo kaj iom **da** akvo.
- Doloris lin la kapo. Li mal-sani**ig**is.
- La knabino ŝatas esti bela kaj pro tio ŝi bel**ig**as sian vizaĝon.

Translate and answer

Who is going to clean the kitchen after lunch?

- Who: Kiu
- is going to clean: purigos
- the: la
- kitchen: kuirejon
- after: post
- the: la
- lunch: tagmanĝo

What do you want to drink: tea, some coffee or do you not want anything?

- What: Kion
- you: vi
- want: volas
- to drink: trinki
- tea: teon
- some: iom
- of: da
- coffee: kafo
- or: aŭ
- whether: ĉu
- you: vi
- want: volas
- nothing: nenion

Why did you so suddenly decide to renovate your small room?

- Why: Kial
- you: vi
- so: tiel
- suddenly: subite
- did decide: decidis
- to renovate: renovigi
- your: vian
- small room: ĉambregon

To whom did you give the clean wine glasses?

- To: Al
- whom: kiu
- you: vi

- did give: donis
- the: la
- clean: purajn
- glasses: glasojn
- for: por
- the: la
- wine: vino

Against whom did your sports club play two weeks ago?

- Against: Kontraŭ
- whom: kiu
- did play: ludis
- your: via
- sports club: sportklubo
- before: antaŭ
- two: du
- weeks: semajnoj

Do you often see the policeman who is living in the apartment above you?

- Whether: Ĉu
- you: vi
- often: ofte
- see: vidas
- the: la
- policeman: policiston
- who: kiu
- lives: loĝas
- in: en
- the: la
- apartment: loĝejo

- above: super

- you: vi

Planoj pri veturado

Petro kaj Maria volis vojaĝi al alia lando en libertempo. Ili decidis iri al Italio, bela lando kun malnovaj urboj kaj aliaj belaĵoj. Ili estis feliĉaj:

- Kie estas mia vestaĵo? – ŝi demandis.
- Ni ne forgesu kunporti la libron por lerni Esperanton. Ni povus komenci jam en la vagonaro.
- En la vagonaro ni nenion faros, kara Petro. Ni veturos per aŭto. Mi havas sekreton: mia riĉa onklo Bonifacio plenumis mian deziron kaj donis al ni sian aŭton por uzo. Ĝi jam staras antaŭ la domo.
- Sed mi devas diri...
- Nenion diru, karulo, ni eksidu en la aŭton kaj veturu al Italio.

Petro kaj Maria sidis en la aŭto. Ankaŭ la vestaĵoj estis en la aŭto. Sed ili ankoraŭ sidadis kaj atendis.

- Do, karulo – ŝi diris – kial ni ne ekveturas?
- Karulino, ankaŭ mi havas sekreton. Mi veturigus la aŭton, sed mi ne scias. Mi neniam lernis tion.

New words

From the text

• <i>Petro</i> – Petro	• <i>decidi</i> – to decide
• <i>Maria</i> – Maria	• <i>italio</i> – Italy
• <i>vojaĝi</i> – to travel	• <i>urbo</i> – city
• <i>lando</i> – land	• <i>feliĉa</i> – happy
• <i>libera</i> – free	• <i>kie</i> – where
• <i>tempo</i> – time	• <i>forgesi</i> – to forget
	• <i>esperi</i> – to hope
	• <i>us</i> – Verb in conditional tense

- *komenci* – to begin
- *jam* – already
- *vagono* – coach
- *ar* – group, collection
- *nenio* – nothing
- *sekreto* – secret
- *onklo* – uncle
- *Bonifacio* – Bonifacio
- *plena* – full
- *um* – indefinite meaning
- *sia* – reflexive pronoun
- *uzi* – to use
- *domo* – house
- *ad* – continuous action
- *atendi* – to wait
- *do* – so
- *kial* – why
- *neniam* – never, no time
- *almenaŭ* – at least
- *atenti* – pay attention
- *ĉirkaŭ* – around
- *diversa* – diverse
- *do* – so
- *ekster* – outside of
- *ideo* – idea
- *klara* – clear
- *kredi* – to believe
- *kvazaŭ* – as if
- *maniero* – manner
- *manki* – be lacking
- *mondo* – world
- *organizi* – to organize
- *plano* – to plan
- *pluvi* – to rain
- *rajti* – to be allowed to
- *rakonti* – to tell
- *sama* – same
- *ŝajni* – seem
- *vojo* – way
- *informi* – to inform

More

Grammar

The Conditional Mood is expressed by the verb ending *-us*:

- *mi kred**us*** – I would believe, I should think
- *Se mi est**us** sana, mi est**us** tre feliĉa.* – If I were (was) well I would (should) be very happy.

Kvazaŭ is used as a conjunction, normally followed by the conditional:

- *Vi sidas tie **kvazaŭ** vi estus riĉulo.* – You are sitting there as if you were a wealthy man.

It can also be used elliptically:

- *Vi sidas tie **kvazaŭ** riĉulo.* – You are sitting there as if rich.

The Suffix -ad is used to make a verb form a noun:

- *kanti* – to sing
  - *kant**ado*** – (the act of) singing
- *suferi* – to suffer
  - *sufer**ado*** – suffering

It also conveys the idea of continued or repeated action:

- *rigardi* – to look
  - *rigard**adi*** – to go on looking, to gaze
- *demandi* – to ask a question
  - *demand**adi*** – to keep asking questions
- *informo* – information
  - *inform**ado*** – publicity

The Suffix -ar indicates a collection of objects viewed as a whole:

- *arbo* – tree
  - *arb**aro*** – wood, forest
- *vagono* – coach
  - *vagon**aro*** – train
- *vorto* – word
  - *vort**aro*** – dictionary

The Suffix *-um* is a joker suffix, with no fixed meaning:

- *plena* – full
  - *plen**um**i* – to fulfil
- *proksima* – close
  - *proksim**um**e* – approximately
- *suno* – sun
  - *sun**um**i* – to sunbath
- *malvar**um**i* – to catch a cold

Exercises

Translate

- nekredebla: _____
- organizado: _____
- informado: _____
- libervole: _____
- parolado: _____
- survoje: _____
- homaro: _____
- kredeble: _____
- kunvojaĝi: _____
- manĝaĵo: _____
- novaĵo: _____
- vagonaro: _____
- ĉirkaŭaĵo: _____

- parolrajto: _____
- domaĉo: _____
- tiuokaze: _____

Complete the sentences

- Se mi havus tiom da mono kiom da ideoj, mi vojaĝ_____us ĉirkaŭ la mondo.
- En ĉiu vort_____o mankas kelkaj vortoj.
- Homo, kiu longe rakont_____as ĉe la manĝotablo, restos malsata.
- Li devis atenti kaj ne rajtis longe resti ekstere en pluvo. Tial li malvarm_____is.
- Li havas sian klaran ideon, sed li kredos ĉion, kion vi diros, _____vi estus lia edzino.

Translate and answer

What could delight your parents most of all?

- What: _____
- could: _____
- most: _____
- delight: _____
- your: _____
- parents: _____

If at least you wanted to go to the city center after school!

- If: _____
- at least: _____
- you: _____
- after: _____
- the: _____
- learning: _____
- would go: _____
- with: _____
- me: _____
- into: _____
- the: _____
- city center: _____

Where would you like to travel to if you had enough money and time?

- Where to: _____
- you: _____
- would wish: _____
- to travel: _____
- if: _____
- you: _____
- would have: _____
- enough: _____

- of: _____
- money: _____
- and: _____
- time: _____

Are you planning to travel to Paris by car or does it not seem much better by train?

- Whether: _____
- you: _____
- plan: _____
- to travel: _____
- to: _____
- Paris: _____
- by: _____
- car: _____
- or: _____
- whether: _____
- not: _____
- seem: _____
- much: _____
- more: _____
- good: _____
- by: _____
- train: _____

Why do different people explain identical ideas differently?

- Why: _____
- different: _____
- people: _____
- explain: _____
- identical: _____
- ideas: _____
- differently: _____

Solvoj

Translate

- nekredebla: unbelievable
- organizado: organisation
- informado: information
- libervole: voluntarily
- parolado: speech
- survoje: on the way
- homaro: mankind
- kredeble: credible
- kunvojaĝi: to travel with
- manĝaĵo: food
- novaĵo: news
- vagonaro: train
- ĉirkaŭaĵo: surroundings
- parolrajto: right to speak
- domaĉo: ruin
- tiuokaze: this time

- Se mi havus tiom da mono kiom da ideoj, mi vojaĝ**ad**us ĉirkaŭ la mondo.
- En ĉiu vort**ar**o mankas kelkaj vortoj.
- Homo, kiu longe rakont**ad**as ĉe la manĝotablo, restos mal-sata.
- Li devis atenti kaj ne rajtis longe resti ekstere en pluvo. Tial li malvarm**um**is.
- Li havas sian klaran ideon, sed li kredos ĉion, kion vi diros, **kvazaŭ** vi estus lia edzino.

Translate and answer

Complete the sentences

What could delight your parents most of all?

- What: Kio
- could: povus
- most: plej
- delight: ĝojigi
- your: viajn
- parents: gepatrojn

If at least you wanted to go to the city center after school!

- If: Se
- at least: almenaŭ
- you: vi
- after: post
- the: la
- learning: lernado
- would go: irus
- with: kun
- me: mi
- into: en
- the: la
- city center: urbocentron

Where would you like to travel to if you had enough money and time?

- Where to: Kien
- you: vi
- would wish: dezirus
- to travel: vojaĝi
- if: se
- you: vi
- would have: havus
- enough: sufiĉe
- of: da

- money: mono
- and: kaj
- time: tempo

Are you planning to travel to Paris by car or does it not seem much better by train?

- Whether: Ĉu
- you: vi
- plan: planas
- to travel: veturi
- to: al
- Paris: Parizo
- by: per
- car: aŭto
- or: aŭ
- whether: ĉu
- not: ne
- seem: ŝajnas
- much: multe
- more: pli
- good: bone
- by: per
- train: vagonaro

Why do different people explain identical ideas differently?

- Why: Kial
- different: diversaj
- people: homoj
- explain: klarigas
- identical: samajn
- ideas: ideojn
- differently: diversmaniere

Familianoj kunvenas

- Kiel rapide pasas tagoj! Morgaŭ estas la naskiĝtago de via patro, Marko. Alvenos kelkaj familianoj kaj geamikoj. Ĉu vi bonvolus iom helpi? Trovu iomete da tempo almenaŭ por ordigi vian ĉambron. Mi ŝatus kuiri ion bonan. Por la naskiĝtaga kuko mankas lakto en la hejmo. Necesas havigi iom da manĝaĵo el vendejo...
- Bone, mi aĉetumos por la naskiĝtago. Sed, anstataŭ sidi kaj manĝegi kun neinteresaj familianoj, mi ŝatus ekskursi kun klubanoj.
- Kun kiuj klubanoj? – diris la patrino kaj ĵetis iaĵn paperojn en paperujon.
- Morgaŭ frue kunvenas anoj de mia sporta klubo.
- Sed, kara mia, ĉu ĝuste morgaŭ vi devas foresti? Ĉu vi ne intervidiĝas kun viaj samklubanoj trifoje semajne?
- Ĉu mi rajtas ion proponi: Mi kunmanĝos kun la familianoj. Sed en la dua parto de la tago mi foriros kun miaj geamikoj. Post la kuko Maria kaj Petro certe parolos pri la malsukcesa veturado per aŭto. Malinterese! Mi ne plu volas tion aŭdi! Kial ni ne havas iun ideoriĉan onklon Bonifacio en nia familio?!

La patrino ridetis je liaj vortoj. Ŝi scias, ke Marko iom tro parolas hodiaŭ.

- Kara Marko, ne sufiĉas nur riĉeco de la ideoj. Necesas ankaŭ plena monujo por realigi ilin.

La patrino post iom da silento daŭrigis:

- Nu, antaŭ kelkaj minutoj telefonis Ana, ke ankaŭ ŝi vizitos nin morgaŭ. Ŝi tre ŝatas dolĉajn kukojn, kvankam ŝi atentis por ne dikiĝi.
- Tuj Marko ŝanĝis la opinion. Sen Ana dum la ekskurso li estus tre soleca.
- Patrino, tiuokaze mi tamen pasigos la morgaŭan tagon hejme.

New words

From the text

- *kiel* – how
- *pasi* – to pass
- *naski* – to give birth
- *kelka* – some
- *familio* – family
- *an* – member of a group
- *iom* – to some extent, a certain amount
- *trovi* – to find
- *almenaŭ* – at least
- *ordo* – to order
- *io* – something
- *manki* – be lacking
- *lakto* – milk
- *necesa* – necessary
- *anstataŭ* – instead of
- *intereso* – to interest
- *ekskurso* – excursion
- *klubo* – club
- *ĵeti* – to throw
- *ia* – some kind of
- *uj* – container, tree, country
- *ĝusta* – correct
- *for* – away, off
- *inter* – between, among
- *sama* – same
- *fojo* – time, occasion
- *rajti* – to be allowed to
- *proponi* – to propose

- *du* – two
- *parto* – part
- *sukceso* – success
- *iu* – someone
- *ideo* – idea
- *tro* – too, too much
- *ec* – abstract quality
- *reala* – real
- *silento* – silent
- *daŭri* – to continue
- *nu* – na
- *minuto* – minute
- *telefono* – phone
- *viziti* – to visit
- *dolĉa* – sweet
- *atenti* – pay attention
- *dika* – thick, fat
- *ŝanĝi* – to change
- *opinii* – to opine, to think
- *sen* – without
- *sola* – alone

More

- *ĉefo* – boss
- *ekzemplo* – example
- *rilati* – to relate
- *sekvi* – to follow
- *simpla* – simple
- *universala* – universal

Grammar

The Suffix -an member of, somebody belonging to:

- *klub**ano*** – club member
- *amerik**ano*** – American
- *samland**ano*** – fellow-countryman
- *samide**ano*** – fellow-supporter (of an idea: in particular, a fellow Esperantist)

The Suffix -ec makes an abstract noun, indicating a state of quality:

- *bele**co*** – beauty
- *varme**co*** – warmth
- *simple**co*** – simplicity

The Suffix -uj forms the name of a container, country or plant:

- *manĝ**ujo*** – manger, food-trough
- *cindr**ujo*** – ashtray
- *Franc**ujo*** – France
- *Aŭstr**ujo*** – Austria
- *pom**o*** – apple
- *pom**ujo*** – apple tree

Exercises

Translate

- verŝajne: _____
- tutsimple: _____
- neŭtraleco: _____
- tiurilate: _____
- universaleco: _____
- ebleco: _____

- partopreni: _____
- plejparte: _____
- samtempe: _____
- anstataŭigi: _____
- elĵeti: _____
- finiĝi: _____
- informiĝi: _____

Complete the sentences

- En jun_____o oni havas ankaŭ bel_____on.
- Malsimplajn laborojn ĉefoj devus plisimpl_____i.
- En tiu aĝo li jam fariĝis klub_____o de sporta klubo.
- Monon oni metas en mon_____on.
- Sekvu la ekzemplon de la bonaj famili_____oj.

Translate and answer

Does friendship make you more happy than love does?

- Whether: _____
- friendship: _____
- more: _____
- makes happy: _____
- you: _____
- than: _____
- the: _____

- love: _____

How often do you write letters to your girlfriends in Italy?

- How: _____
- often: _____
- you: _____
- write: _____
- letters: _____
- to: _____
- your: _____
- friends: _____
- in: _____
- Italy: _____

Has the relationship between you and your teacher changed?

- Whether: _____
- the: _____
- relationship: _____
- between: _____
- you: _____
- and: _____
- your: _____
- teacher: _____
- changed: _____

Do you now already know Esperanto well enough?

- Whether: _____
- you: _____
- now: _____
- already: _____
- know: _____
- Esperanto: _____
- enough: _____
- well: _____

Solvoj

Translate

- verŝajne: probably
- tutsimple: simply
- neŭtraleco: neutrality
- tiurilate: in this regard
- universaleco: universality
- ebleco: possibility
- partopreni: to take part
- plejparte: majority
- samtempe: at the same time
- anstataŭigi: to replace
- elĵeti: to throw out
- finiĝi: to end
- informiĝi: to inform oneself

- En juneco oni havas ankaŭ belecon.
- Malsimplajn laborojn ĉefoj devus plisimpligi.
- En tiu aĝo li jam fariĝis klubestro de sporta klubo.
- Monon oni metas en monujon.
- Sekvu la ekzemplon de la bonaj familianoj.

Translate and answer

Does friendship make you more happy than love does?

- Whether: Ĉu
- friendship: amikeco
- more: pli

Complete the sentences

- makes happy: feliĉigas
- you: vin
- than: ol
- the: la
- love: amo

How often do you write letters to your girlfriends in Italy?

- How: Kiel
- often: ofte
- you: vi
- write: skribas
- letters: leterojn
- to: al
- your: viaj
- friends: amikinoj
- in: en
- Italy: Italio

Has the relationship between you and your teacher

changed?

- Whether: Ĉu
- the: la
- relationship: rilato
- between: inter
- you: vi
- and: kaj
- your: via
- teacher: instruisto
- changed: ŝanĝiĝis

Do you now already know Esperanto well enough?

- Whether: Ĉu
- you: vi
- now: nun
- already: jam
- know: scias
- Esperanto: Esperanton
- enough: sufiĉe
- well: bone

La sentimulo

Estis vespero en Venecio. Centoj da homoj plenigadis la Sankt-Markan placon. Junuloj kaj militistoj, maristoj de sur la ŝipoj, elstaraj sinjorinoj, kaj junulinoj, alilandaj vojaĝantoj, ĉambristoj kaj gondolistoj – ĉiuj moviĝis al la urbomezo. Iom plue sed ne malproksime de la maro troviĝis malgranda placo. Fine de ĝi, proksime de la maro staris homo. Laŭ la vestaĵo oni facile povis ekscii, ke li estas gondolisto de iu riĉulo. Seninterese li rigardis la ĝojan hommulton. Subite rideto lumigis lian vizaĝon, kiam li ekvidis mariston, kiu alvenis el la flanko de la maro.

– Ĉu tio estas vi, Stefano? – ekkriis la gondolisto. Ĉiuj diras, ke vi falis en la manojn de la Turkoj.

– Vere. Ni renkontis unu el iliaj ŝipoj. Ĝi sekvis nin dum pli ol unu horo. Sed ne estas facile iri pli rapide ol nia ŝipo. Do, kiaj novaĵoj estas tie ĉi en Venecio?

– Nenio interesa – nur granda malfeliĉo por Pietro. Ĉu vi konas Pietron?

– Kompreneble, ke mi konas.

– Granda ŝipo subakvigis lian gondolon.

– Kaj kio pri Pietro?

– Lia gondolo subakviĝis. Okazis, ke ni troviĝis proksime, tiel ke Ĝorĝo kaj mi prenis Pietron en nian gondolon. En la sama tempo mia estro subakviĝis por helpi junulinon, kiu preskaŭ jam mortis kun sia onklo.

– Ho, tie estis junulino – kaj onklo?

– Lin ni ne povis helpi. Estis grava homo. Sed kio vin alvenigas en Venecion, amiko mia?

La maristo rapide ekrigardis sian amikon kaj komencis diri:

– Do, vi scias, Ĝino, mi alportis ...

La gondolisto subite haltigis lin.

– Vidu. – li diris.

Tiam iu homo pasis apud ili. Li ankoraŭ ne estis tridekjara, kaj lia vizaĝo estis senkolora. Lia iro estis certa kaj facila. Lia vizaĝo estis malĝoja.

– Jakopo – diris Ĝino, kiam li ekvidis la homon – oni diras, ke multaj gravuloj donas sekretajn laborojn al li. Li scias tro da sekretoj.

– Kaj tial ili timas sendi lin en malliberejon – diris la maristo, kaj dum li parolis, li montris la domegon de la Doĝoj.

– Vere, multaj gravuloj bezonas lian helpon – diris Ĝino.

– Kaj kiom ili pagas al li por unu mortigo?

– Certe ne malpli ol cent monerojn. Ne forgesu, ke li laboras por tiuj, kiuj havas sufiĉe da mono por pagi al li. Sed, Stefano, en Venecio estas aferoj, kiujn estas pli bone forgesi, se vi volas trankvile manĝi vian panon.

Estis iom da silento kaj poste la gondolisto denove ekparolis:

– Vi venis ĝustatempe por vidi ŝipkuron.

– Ĝino – iu diris malforte proksime de la gondolisto.

– Sinjoro?

Don Kamilo Monforte, la estro de Ĝino senvorte montris al la gondolo.

– Ĝis revido – diris la gondolisto kaj prenis la manon de sia amiko.

New words

From the text

• <i>Veneci</i> – Venice • <i>Sankt-Mark</i> – Saint Marcus • <i>placo</i> – place • <i>milito</i> – war • <i>maro</i> – sea • <i>ŝipo</i> – ship • <i>gondolo</i> – gondola • <i>movi</i> – to move • <i>mezo</i> – middle • <i>proksima</i> – near • <i>granda</i> – big, great • <i>oni</i> – one (indefinite pronoun) • <i>facila</i> – easy • <i>lumo</i> – light • <i>flanko</i> – side • <i>Stefan</i> – Stephen • <i>krii</i> – to scream • <i>turko</i> – Turkish	• <i>renkonti</i> – to meet • <i>sekvi</i> – to follow • <i>Pietro</i> – Pietro • <i>koni</i> – to know • <i>akvo</i> – water • <i>tiel</i> – like that, thus • <i>Ĝorĝo</i> – George • <i>preni</i> – to take • <i>estro</i> – chief, head • <i>preskaŭ</i> – almost • <i>morti</i> – to die • <i>grava</i> – important • <i>Ĝino</i> – Ĝino • <i>halti</i> – to stop • <i>apud</i> – next to • <i>dek</i> – ten • <i>jaro</i> – year • <i>koloro</i> – color • <i>Jakopo</i> – Jacob • <i>tial</i> – for that reason

- *timi* – fear
- *sendi* – to send
- *doĝo* – doge
- *bezoni* – to need
- *pagi* – to pay
- *er* – fragment, small piece, particle
- *afero* – matter
- *se* – if
- *pano* – bread
- *Don Kamilo* – Don Camillus

- *ĝis* – until

More

- *konsenti* – to consent
- *laŭta* – loud
- *proksimume* – approximate
- *publika* – public
- *punkto* – point
- *sata* – to be full, sated

Grammar

The Suffix *-il* forms the word for “tool”, “implement”, “means”:

- *tranĉilo* – knife
- *hakilo* – axe
- *ŝlosilo* – key
- *timigilo* – scarecrow

Exercises

Translate

- estraro: _____
- tagmeze: _____
- posttagmeze: _____
- malsata: _____
- interkonsenti: _____
- manĝilaro: _____
- vidpunkto: _____

- malfermilo: _____
- noktomezo: _____
- publikigi: _____
- pagigi: _____
- duflanka: _____
- aliflanke: _____

Complete the sentences

- La knabino ĵetis la paper _____ en la paper _____.
- Kie estas mia skrib _____, mi volas respondi _____ li.
- La suno _____ aperis kaj nun estas _____ mal-
hele.
- Bonvolu manĝi la panon _____ manĝ _____ o.
- Pardon _____ min, mi ne rajtas rest _____.

Translate and answer

Can you bring along the medicine of my sister?

- Whether: _____
- you: _____
- can: _____
- bring along: _____
- the: _____
- medicine: _____
- of: _____

- my: _____
- sister: _____

When did you buy that music instrument?

- When: _____
- you: _____
- did buy: _____
- that: _____
- music instrument: _____

Who did use my key the last time?

- Who: _____
- last time: _____
- used: _____
- my: _____
- key: _____

Did you travel in Venice also by gondola?

- Whether: _____
- you: _____
- in: _____
- Venice: _____
- did travel: _____
- also: _____
- by: _____

- gondola: _____

Will you be able to fall asleep when it got quiet?

- Whether: _____
- you: _____
- will be able: _____
- to fall asleep: _____
- when: _____
- got quiet: _____

Solvoj

Translate

- estraro: board
- tagmeze: middays
- posttagmeze: in the afternoon
- malsata: hungry
- interkonsenti: to agree
- manĝilaro: cutlery
- vidpunkto: point of view
- malfermilo: opener
- noktomezo: midnight
- publikigi: to publish
- pagi: to let pay
- duflanka: bilateral
- aliflanke: on the other hand

la paperujon.

- Kie estas mia skribilo, mi volas respondi **al** li.
- La suno **mal**aperis kaj nun estas **preskaŭ** malhele.
- Bonvolu manĝi la panon **per** manĝilo.
- Pardonu min, mi ne rajtas resti.

Translate and answer

Can you bring along the medicine of my sister?

Complete the sentences

- La knabino ĵetis la paperon en
- Whether: Ĉu
- you: vi
- can: povas

- bring along: kunporti
- the: la
- medicine: sanigilon
- of: de
- my: mia
- sister: fratino

When did you buy that music instrument?

- When: Kiam
- you: vi
- did buy: aĉetis
- that: tiun
- music instrument: muzikilon

Who did use my key the last time?

- Who: Kiu
- last time: laste
- used: uzis
- my: mian

- key: ŝlosilon

Did you travel in Venice also by gondola?

- Whether: Ĉu
- you: vi
- in: en
- Venice: Venecio
- did travel: veturis
- also: ankaŭ
- by: per
- gondola: gondolo

Will you be able to fall asleep when it got quiet?

- Whether: Ĉu
- you: vi
- will be able: povos
- to fall asleep: ekdormi
- when: kiam
- got quiet: silentiĝis

Nokta promeno

S-ro Pipelbom estis alta, dika, peza kaj larĝa. Tio donis al li havindan korpoforton, kaj lia grandula aspekto ludis ne etan rolon en la fakto, ke la plimulto el la homoj, se ne lin timis, certe respektis kaj almenaŭ pripensis antaŭ ol decidi malkontentigi lin.

Sed tio, kio estas ofte utila dumtage, prezentas per si malplaĉan ĝenon dumnokte en loko arboplena. Ĉefe kiam oni devojiĝis kaj ekstervojje iraĉas en nehoma sovaĝejo.

La dika, peza, alta larĝa korpo ne sukcesis pasi senbrue inter la arbetoj; krome tuŝi la naturaĵojn, ĝenerale malsekajn, meze de kiuj li malfacile paŝis, estis travivaĵo ne malofte doloriga kaj ĉiam malagrabla. Ju pli li antaŭeniris en la vivo – kaj ju pli antaŭeniris en la ĉe kastela arbaro des pli Adriano Pipelbom malŝatis la noktan naturon.

Viro kun okuloj, kiuj kapablis bone vidi en la mallumo, rigardis la malfacilan iron de nia industriisto. Li ridetis.

Apud tiu viro, en vestaĵo de policano, staris alia persono, en simila vestaĵo. Ĉi lasta estis virino.

“Ni iru,” la viro diris mallaŭte en la orelon de sia kunulino. “Nun estas la ĝusta momento.”

Ambaŭ paŝis direkte al la alta, larĝa, peza, dika persono. Ili zorgis fari kiel eble plej malmulte da bruoj. Junaj, facilmovaj, ili preskaŭ plene sukcesis.

En ĉi tiu aĉa situacio, kie arboj sovaĝe ĵetis siajn malsekajn branĉojn rekte en la vizaĝon de la industriisto, kie multpiedaj bestetoj prenis liajn piedojn por promenejo, kie naturo faligis lian piedon plej dolorige en kavon plenan de akvo aĉodora, Adriano Pipelbom rapide alvenis al la penso, ke oni devas ĉi tie esti preta por iu ajn malplaĉa renkonto. Ion ajn li efektive atendis, krom homa voĉo. Kiam do voĉo aŭdiĝis tuj proksime, li faris, ekmire, belan surlokan salton, kiu movis lian koron, ŝajne, supren ĝis la buŝo.

“Kio?” li diris kun la provo sensukcese rekapti iom da trankvilo.

Sed la lumoj de lampeto, kiun oni direktis rekte al liaj okuloj, malhelpis la repaciĝon. Krome, ŝajnis al li, ke la homformo, kiu tenis la lampon, surhavas vestojn policajn.

“Kion vi faras ĉi tie?” sonis la aŭtoritata voĉo.

“Mi ... mi ... nuuuu ... eee ...” fuŝparolis Pipelbom.

“Bonvolu paroli iom pli klare,” la alia diris eĉ pli grav-tone.

“Mi ... mi ... mi promenas.”

“Ha ha. Vi promenas en la bieno de la grafino de Montokalva, meze de la nokto. Ĉu la grafino vin invitis? Ĉu ŝi scias pri via ĉeesto ĉi tie?”

“N ... nu ... N ... ne. Mi ...”

“Mi do devas peti vin min sekvi.” Kaj li klarigis, ke ekde la fuŝa provo kapti la grafinon, fare de teroristoj, la polico kontrolas atente, kio okazas en la ĉirkaŭaĵo de la kastelo.

Al la industriisto ŝajnis, ke lia koro ĉifoje falis ĝis liaj piedoj. Li sciis, ke nur malfacile li povos trovi akcepteblan klarigon pri sia ĉeesto, kaj la ideo, ke la grafino ĉion scios, perdigis al li la malmulton da espero, kiu restis post la unuaj vortoj de la policano.

New words

From the text

- *S-ro* – Mister - Mr.
- *Pipelbom* – Pipelbom
- *peza* – heavy
- *larĝa* – wide
- *korpo* – body
- *aspekto* – look, seem
- *rolo* – role
- *fakto* – fact
- *respekti* – to respect
- *kontenta* – satisfied
- *ofte* – often
- *utila* – useful
- *prezenti* – to present
- *ĝeni* – to disturb, to bother
- *nokto* – night
- *arbo* – tree
- *ĉefo* – boss
- *vojo* – way
- *ekster* – outside of
- *sovaĝa* – wild
- *bruo* – noise
- *krom* – besides, in addition to
- *tuŝi* – to touch
- *natur* – nature
- *ĝenerali* – general
- *seki* – dry
- *paŝi* – step
- *vivi* – to live
- *dolori* – pain, to hurt
- *agrabla* – pleasant
- *ju* – the (more, less)
- *kastelo* – castle
- *des* – the (more, less)
- *Adriano* – Adriano
- *viro* – man
- *kapabla* – capable
- *industrio* – industry
- *polico* – police
- *persono* – person
- *simila* – similar
- *lasta* – last
- *laŭta* – loud
- *orelo* – ear
- *momento* – moment

- *ambaŭ* – both
- *direkti* – direction
- *zorgi* – care
- *situacio* – situation
- *branĉo* – branch
- *rekta* – direct
- *besto* – animal
- *promeni* – to stroll
- *kavo* – cave
- *odoro* – smell
- *preta* – ready
- *ajn* – any, at all, -ever
- *efektiva* – actually
- *miri* – to wonder
- *koro* – heart
- *ŝajni* – seem
- *supri* – above
- *buŝo* – mouth
- *provi* – to try
- *kapti* – to catch
- *lampo* – lamp
- *paco* – peace
- *formo* – form
- *teni* – hold
- *sono* – to sound

- *aŭtoritato* – authority
- *nuuuu* – nuuuu
- *eee* – eee
- *fuŝi* – to mess up
- *klara* – clear
- *eĉ* – even
- *tono* – tone
- *ha* – ha
- *bieno* – estate, land
- *grafo* – count, earl
- *monto* – mountain
- *kalva* – bald
- *inviti* – to invite
- *peti* – to request
- *teroro* – terror
- *kontroli* – to check
- *ĉirkaŭ* – around
- *akcepti* – accept
- *perdi* – to lose

More

- *aĉ* – indicates undesirable quality

Grammar

Ju ... des

- *Ju pli longe, des pli bone.* – the longer the better

Ajn

- *kiom ajn* – however much

The Prefix *dis-* denotes separation, dispersal:

- *disĵeti* – to scatter
- *dissendi* – to broadcast

The Suffix *-on* denotes a fraction:

- *duono* – half
- *triono* – third
- *kvarono* – quarter
- *sesono* – sixth

Exercises

Translate

- prezentaĵo: _____
- skribaĉi: _____
- klarigi: _____
- pretigi: _____
- ĉevalaĉo: _____
- disdoni: _____
- dekono: _____
- duonigi: _____
- virinaĉo: _____
- ĉiumomente: _____
- renkontiĝo: _____
- retrovi: _____

Complete the sentences

- Antaŭ kvar_____a horo ili _____venis.
- Post la terura _____feliĉo la homoj foriris kaj la malnovaj urboj _____falas.
- Ni devus _____vidi nin, mia amiko.
- _____pli ofte mi pripensas, _____pli mi koleras.
- Ŝi loĝas en iu _____domo.

Translate and answer

Will we see each other again, no matter where or when?

- Whether: _____
- we: _____
- will see again: _____
- each other: _____
- where: _____
- -ever: _____
- and: _____
- when: _____
- -ever: _____

When will I get back the other half of the books?

- When: _____
- I: _____
- will get back: _____
- the: _____
- other: _____
- half: _____
- of: _____
- the: _____
- books: _____

Will you need more than a quarter of the year for those jobs?

- Whether: _____
- you: _____
- will need: _____
- more: _____
- than: _____
- quarter: _____
- year: _____
- for: _____
- those: _____
- jobs: _____

Why is it that the colder it is, the longer we wait?

- Why: _____
- is: _____
- the: _____
- more: _____
- cold: _____
- the: _____
- more: _____
- long: _____
- we: _____
- wait: _____

Would you be happy with any man?

- Whether: _____
- you: _____
- would be: _____
- happy: _____
- with: _____
- any: _____
- ever: _____
- man: _____

Solvoj

Translate

- prezentaĵo: presentation
- skribaĉi: to scrawl, to scribble
- klarigi: to clarify
- pretigi: to make ready
- ĉevalaĉo: horse
- disdoni: to distribute
- dekono: tenth
- duonigi: to cut in half
- virinaĉo: bitch
- ĉiumomente: every moment
- renkontiĝo: meeting
- retrovi: to find again

Complete the sentences

- Antaŭ kvar**ona** horo ili **re**venis.
- Post la terura **mal**feliĉo la homoj foriris kaj la malnovaj urboj **dis**falis.
- Ni devus **re**vidi nin, mia amiko.
- **Ju** pli ofte mi pripensas, **des** pli mi koleras.
- Ŝi loĝas en iu **ajn** domo.

Translate and answer

Will we see each other again, no matter where or when?

- Whether: Ĉu
- we: ni

- will see again: revidos
- each other: nin
- where: kie
- -ever: ajn
- and: kaj
- when: kiam
- -ever: ajn

When will I get back the other half of the books?

- When: Kiam
- I: mi
- will get back: rericevos
- the: la
- other: alian
- half: duonon
- of: de
- the: la
- books: libroj

Will you need more than a quarter of the year for those jobs?

- Whether: Ĉu
- you: vi
- will need: bezonos
- more: pli
- than: ol
- quarter: kvaronan
- year: jaron
- for: por
- those: tiuj
- jobs: laboroj

**Why is it that the colder it is, Would you be happy with any
the longer we wait? man?**

- Why: Kial
- is: estas
- the: des
- more: pli
- cold: malvarma
- the: ju
- more: pli
- long: longe
- we: ni
- wait: atendas
- Whether: Ĉu
- you: vi
- would be: estus
- happy: kontenta
- with: kun
- any: iu
- ever: ajn
- man: viro